

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๖๐๒.๒/ ๕๓ ๑๖

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง บันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่สาม
(Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme Phase 3 (JTPP3))

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างบันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่สาม
(Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme Phase 3
(JTPP3)) พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการลงนามในบันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่สาม (Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme Phase 3 (JTPP3)) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๓) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ รัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายได้ร่วมลงนามในข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการ (Agreement on Technical Cooperation between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of Japan) เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการให้ความร่วมมือทางวิชาการ (Technical Cooperation) จากญี่ปุ่นในระดับทวิภาคีแก่ประเทศไทย ต่อมา เมื่อประเทศไทยมีระดับการพัฒนาและรายได้ที่สูงขึ้น เป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับสูง และมีศักยภาพที่จะถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ รวมทั้งได้ปรับบทบาทจากประเทศผู้รับมาเป็นประเทศหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทั้งกับประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ รัฐบาลญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการจัดทำบันทึกการหารือว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างญี่ปุ่นกับไทย (Record of Discussions on

/Japan-Thailand...

Japan-Thailand Partnership Programme in Technical Cooperation (JTTP)) เพื่อร่วมกันถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการพัฒนาที่เหมาะสมให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ โดยเฉพาะในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และที่จะนำไปสู่การรวมตัวกันในอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration : IAI) โดยกรมวิเทศสหการ (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศในปัจจุบัน) ร่วมกับ Japan International Cooperation Agency (JICA) จัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ประเทศที่สาม (Third Country Training Programme (TCTP)) ในประเทศไทย และจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไทยไปปฏิบัติงานในประเทศที่สาม รวมทั้งริเริ่มความร่วมมือในรูปแบบอื่น เช่น โครงการไตรภาคี ทั้งนี้ รัฐมนตรีของทั้งสองฝ่ายได้ลงนามในบันทึกการหารือฯ JTTP เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๗ ณ กรุงโตเกียว และต่อมา ได้ลงนามร่วมกันอีกในบันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนด้านความร่วมมือทางวิชาการระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่ ๒ (Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme in Technical Cooperation (JTTP2)) เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๖ ณ กรุงโตเกียว

๑.๑.๒ บัดนี้ กระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการจัดทำบันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่สาม (Japan-Thailand Partnership Programme Phase 3 (JTTP3)) แทนบันทึกช่วยจำ JTTP2 เพื่อเป็นกรอบใหญ่ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทั้งหมดที่ทั้งสองประเทศดำเนินการร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนให้แก่ประเทศที่สามให้มีความหลากหลายและเกิดผลในวงกว้างมากยิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการและกลไกที่มีร่วมกันอยู่แล้วในปัจจุบันระหว่าง JICA กับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ สำหรับความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ JICA กับสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) กระทรวงการคลัง สำหรับความร่วมมือด้านการเงินและวิชาการเพื่อสนับสนุนโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเสนอให้มีการลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทยและญี่ปุ่นในช่วงการประชุมระดับผู้นำอาเซียนและคู่เจรจาในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เห็นชอบตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ เรื่อง การขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงการต่างประเทศ โดยมีแนวทางความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ รวม ๓ ข้อ ซึ่งในข้อที่ ๒ แนวทางความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศที่พัฒนาแล้ว และองค์การระหว่างประเทศ ได้กำหนดไว้ว่า ความร่วมมือไตรภาคี ซึ่งรัฐบาลไทยรับภาระค่าใช้จ่ายบางส่วนร่วมกับประเทศพัฒนาแล้ว หรือองค์การระหว่างประเทศ เพื่อให้ความร่วมมือแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้าน ให้กระทำได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างบันทึกช่วยจำ Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme

Phase 3 (JTPP3) ไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ดี ร่างบันทึกช่วยจำฯ JTPP3 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การจัดทำบันทึกช่วยจำฯ JTPP3 จะเป็นการสะท้อนถึงความร่วมมือทวิภาคีที่สำคัญระหว่างไทย-ญี่ปุ่น ในการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศที่สามในภูมิภาคนี้ร่วมกัน ดังนั้น ในโอกาสที่จะมีการหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีไทยกับนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ที่คาดว่าจะมีขึ้นในช่วงการประชุมระดับผู้นำอาเซียนและคู่เจรจา ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จึงน่าจะมีการจัดให้ลงนามในโอกาสดังกล่าว เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ความร่วมมือทวิภาคีระหว่างไทย-ญี่ปุ่น

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างบันทึกช่วยจำฯ JTPP3 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาคที่มีพลังและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการรวมตัวของประชาคมอาเซียนที่จะก่อให้เกิดแนวคิดอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง ยุทธศาสตร์โตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น และแผนแม่บทยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy (ACMECS)) ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๒ – ๒๕๖๖) รวมทั้งสนับสนุนบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และแสวงหาการผสมผสานข้อริเริ่มใหม่ ๆ ที่รวมถึงการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและนโยบายประเทศไทย ๔.๐ เป็นต้น โดยมีแผนงานและโครงการความร่วมมือที่ให้แก่ประเทศที่สามทั้งในรูปแบบกิจกรรมที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และการแสวงหาความร่วมมือรูปแบบใหม่ ๆ เช่น ข้อริเริ่มแผนงานเพื่อการรวมตัวของอาเซียน การจัดสัมมนา การวิจัยร่วม และการร่วมสนับสนุนทางการเงินสำหรับโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงเป็นเป้าหมายสำคัญ ทั้งนี้ ญี่ปุ่นและประเทศไทยจะร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่กำหนดเป็นรายการณบันทึกหลักการของความเท่าเทียมกัน

๔.๒ ร่างบันทึกช่วยจำฯ JTPP3 เป็นการกำหนดกรอบความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาค และการร่วมกันบริหารแผนงานความร่วมมือให้แก่ประเทศที่สาม โดย JICA สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) และกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ร่างบันทึกช่วยจำฯ JTPP3 จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ดี ร่างบันทึกช่วยจำฯ JTPP3 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ซึ่งเข้าข่ายเรื่องที่ควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

๖.๑ บันทึกร่วมช่วยจำ JTPP3 จะเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นในลักษณะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Development Partners) แก่ประเทศที่สาม โดยเฉพาะอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และประเทศไทยสามารถเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนาจากญี่ปุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของไทยและบทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทไทยในฐานะผู้ริเริ่มการจัดทำแผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๙ - ๒๐๒๓)

๖.๒ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างไทยกับญี่ปุ่นภายใต้ JTPP3 จะส่งเสริมการระดมทุนและความเชี่ยวชาญจากทั้งของไทยและญี่ปุ่น ซึ่งมีผลให้การดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและลดช่องว่างการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาความเชื่อมโยงและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกิดประสิทธิผลมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการมีบทบาทร่วมกับญี่ปุ่นภายใต้กรอบความร่วมมือในภูมิภาคอื่นที่มีความสอดคล้องและเกื้อหนุนกัน เช่น ความร่วมมือแม่โขงกับญี่ปุ่น (Mekong - Japan Cooperation) และในการดำเนินโครงการพัฒนาให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี ค.ศ. ๒๐๓๐ (Sustainable Development Goals (SDGs) toward 2030)

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง JICA กับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และ JICA กับสำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) กระทรวงการคลัง โดยเป็นงบประมาณจากรัฐบาลญี่ปุ่นร่วมกับงบประมาณจากรัฐบาลไทยที่หน่วยงานไทยทั้งสองแห่งได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ไว้อยู่แล้ว

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) แจ้งไม่ขัดข้องต่อร่างบันทึกช่วยจำ JTPP3 โดยเห็นว่าการดำเนินงานภายใต้บันทึกช่วยจำ JTPP3 จะเป็นประโยชน์ด้านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partners) ในภูมิภาคเอเชีย ในการดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาค และเป็นการเสริมสร้างบทบาทนำของประเทศไทยในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

๙. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

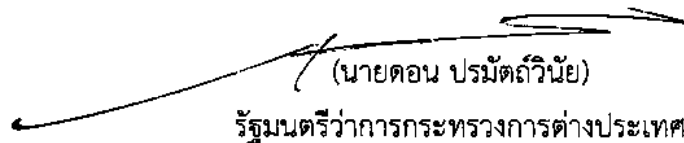
กระทรวงการต่างประเทศ ขอเสนอ ดังนี้

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างบันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่สาม (Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme Phase 3 (JTPP3)) เนื่องจากกระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนาม ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่เนื้อหาสาระสำคัญก่อนการลงนาม ขอให้กระทรวงการต่างประเทศสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

๑๐.๒ ขออนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงนามในบันทึกช่วยจำว่าด้วยกรอบความร่วมมือแบบหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ระยะที่สาม (Memorandum on Japan-Thailand Partnership Programme Phase 3 (JTPP3))

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร ๐ ๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๔๑๐๐๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๕๗

E-mail: ch.malayawong@mfa.mail.go.th